

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.
Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér

A telefon

ma már oly fontos szerepet tölt be a város gazdasági, közigazgatási, közrendészeti és tűzbiztonsági életében, hogy azzal számolni kell, hogy annak használhatóságáról gondoskodni kell és a rendes kezeléséről, forgalmának gyors lebonyolításáról gondoskodni kell. Ha a telefon valahol elromlik, használhatatlanná lesz, akkor ott zavar áll be az élet vérkeringésében. Régen tul vagyunk ugyanis ma már azon, amikor mindegy volt, akár van telefon, akár nincsen, amikor csak fényűzés volt a házban a telefon. Ma, amikor közel kétszáz telefon előfizetője van Bajának, a távbeszélő tényezővé vált az üzleti, a közigazgatási és közrendészeti életben. A kereskedőnek segítségére van üzletei gyorsabb lebonyolítására, a közigazgatás menetét gyorsítja, a rendőrségnek segítségére van a nyomozásban, a közrendészet fenntartásában. A tűzrendészet pedig el sem tudjuk képzelni távbeszélő nélkül.

Mint ahogy eddig magát a városstem igen tudtuk elképzelni annélkül. A hálózat egyre nőtt, egyre többen és többen érezték szükségét annak, hogy a házukba bevigyék a telefont. Hiszen hallottunk apróbb panaszokat, de azok olyanok voltak, amelyek részint könnyen kiküszöbölhetők, részint pedig a kezelésben elkerülhetetlenek. Elkerülhetetlenek, mert amíg emberek kezelik, addig természetesen tökéletes nem lehet ez sem. Sok panasz pedig ideges emberek ajkáról hangzott el.

Most azonban a szó legszorosabb értelmében véve a város telefon nélkül áll. Ami most történik a városban, az egyenesen hallatlan. Állandóan hatvanhetven telefon állomás használhatatlan. A postahivatal főnökét agyonzaklatja a közönség folytonos panaszaival. A távirdata-vbeszélő rendező emberfeletti munkát végez. Maga, személyesen megy az egyes előfizetőkhez és ott győződik meg, hogy panaszra nagyon is alapos ok van, mert majdnem minden második telefonállomás rossz, hasznavehetetlen. Tegnap megtörtént például a mi szerkesztőségünkkel, hogy dacára hogy három állomá-

másról kísérlete meg a Budapestre való beszélgetést — képtelen volt arra. Kedden meg az történt, hogy — miután hazulról nem tudott munkatársunk beszélni — átment Schmidt Adolf lisztkereskedőhöz, annak a telefonján próbált beszélni. Sikerült is, csakhogy az a malőr esett meg, hogy a készülék a tudósítás átvétele közben mondotta fel a szolgálatot.

Ez a bajai telefon csödjé.

És vajjon mi idézte elő ezt a zavart?

Hiszen, amíg bajaiak dolgoztak a telefon hálózaton, kisebb zavarokon kívül soha sem volt baj.

Az történt, hogy hetekkel ezelőtt egy építő mérnök vezetése alatt Temesvárról hozott munkások elkezdették a bajai telefon hálózatot újra építeni. megjavítani. És ez az újraépítés, ez a megjavítási munka tönkre tette az egész hálózatot és hetek óta, amióta a temesváriak mászkálnak a bajai háztetőkön, ha valahol telefonról esik szó, azt csak káromkodás kíséretében teszik.

Nem okolhatjuk a zavarokért a bajai vezetőséget. Hiszen éppen a főnöknek van a legtöbb baja a sok panasszal. Egész nap, reggeltől estig egyebet sem tesz, mint a panaszokat veszi jegyzekbe és ad utasítást, hogy a telefont megjavítsák. De hiába, amit a bajaiak megjavítanak, azt a vidékiek elrontják.

Itt gyors és radikális segítség kell, amelyet a temesvári postaigazgatóságtól kell kérni és pedig első sorban azt, hogy rendelje vissza Bajáról a munkásait. Mert ha azok még sokáig mászkálnak a háztetőinken, az összes bajai előfizető lefogja szereltetni a telefonkészülékét.

Akkor aztán megszűnnek a panaszok. Csakhogy ezt a temesvári igazgatóság sem kívánhatja, mert hiszen a telefon a kincstárnak éppen olyan üzleti vállalkozása, mint a szállítónak a fuvarozás. Már pedig bizvást elmondhatjuk, hogy ha egy magánvállalkozó úgy elégténé ki a feleit, mint most legutóbbi időben az állami telefon-vállalat, megbízói régen faképnél hagyták volna.

Az állami vállalatnak is gondoskodnia kell arról, hogy felei, előfizetői ki-elégítenek.

F.

Államosítani kell

a munkásbiztosító pénztárakat.

Az országos sajtó már több ízben foglalt állást a munkásbiztosító pénztárak államosítása mellett s erről már megemlékeztünk mi is.

Most azután, hogy a Magyar Építőiparosok Országos szövetsége kimondotta az államosítás sürgősségét, ebből az alkalomból kaptuk egyik olvasónk sorait:

Tisztelt Szerkesztő Ur: Napirendre került a kérdés: a munkásbiztosító pénztárak államosítása, s mégis úgy látom, a mi vidékünk érdekelt körei még csak szükségesnek nem tartották, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzanak.

Pedig az iparos-osztály sokat szenved a betegsegélyző pénztár óriási anyagi terhei és folytonos zaklatásai miatt. Hogy pedig fogalma legyen a közönségnek ezekről a terhekről szívesen szolgátok egy pár adattal:

1909. évben lefizetem betegsegélyző díj címén 1693 koronát, balesetbiztosítási díj címén 1264 koronát;

1910. évben betegsegélyző díj címén 3145 koronát, balesetbiztosítási díj címén 2340 koronát;

1911. évben betegsegélyző díj címén 4832 koronát.

A balesetbiztosítási díj még nincs kivetve, de az is megfogja haladni 3500 koronát.

Ime, mily óriási anyagi teher fekszik egy építőiparos vállán. Igaz, hogy a betegsegélyző felét a munkások fizetik, a balesetbiztosítás azonban az egész a munkaadót terheli, s így reám 1910. évben 3912 korona esett. A keserűség érzése fogja el az embert, mert ha ezzel az összeggel a munkások jöllétét mozdítaná elő az iparosmester, nem szólnék. De a mi munkásaink vajmi keveset kapna ebből az összegből, amelynek legnagyobb részét főigazgatói, aligazgatói, fő- és segédtitkári, s Isten tudja milyen rangú és rendű hivatalnokok fizetésére, utiátalányára, stb. stb. — szóval adminisztrációra fordítják.

A járulékok nagyrészt ma is az adóhivatalok hajtják be s ha az egész intézmény általi kezelésbe vétetnék át, nem volna mód arra, hogy a járulékok 60—70 százalékát az adminisztráció emésztse fel. Erre nézve többféle tervet lehetne megvalósítani. Az iparosok szívesebben fizetnék le a betegsegélyző díjakat, ha például a harmadik kereseti osztályba tartozó adófizetők, bizonyos kulcs szerint járulnának hozzá a betegsegélyzéshez s ezen kulcs különösen az iparvállalatokra terjeszkedne ki.

Ez esetben a munkásnak nem kellene levonni a betegsegélyző díjat s az állandó munkás így is igényt tarthatna a betegsegélyzésére. Így nem kellene folyton az alkal-

Mégis a „CSERBA“-féle pörkölt kávé a legjobb

mazottat, hol bejelenteni, hol meg kilépőnek jelenteni. Egyszerűen csak a beteg tagokról készülné jegyzék.

Ilyformán elég volna egy kerületi munkásbiztosító pénztár vezetésére egy igazgató, egy pénztárnok, egy ellenőr és megfelelő számú orvosok. S ilyenformán a pénztár épület nem adminisztrációs személyzet, hanem mint munkás-szatatorium beteg munkások befogadására volna felhasználható. — Így kezelem el a jövőben államosítandó munkásbiztosító pénztárakat; a munkás járuléko: fizetése alól volna fölmentve, a munkádo pedig kezelésben és a betételésben nyerne komolytást.

Szerkesztő urnak tisztelője:

—Egy iparos.—

Pályázat utazási ösztöndijra.

Törekvő fiatal iparosok figyelmébe.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet egy, a kereskedelemügyi miniszter nr által adományozandó 600 koronás külföldi utazási ösztöndijra.

Az ösztöndij elnyerésért folyamodhatnak a kamara területéről (Szeged, Hmvásárhely, Baja, Szabadka, Zombor, Újvidék városok, Bács-Bodrog és Csongrad vármegyék) oly törekvő és kellőleg képesített iparosifjak, kik az év folyamán tapasztalatok gyűjtése és szakmájukban leendő magasabb kiképzés céljából külföldi utat tenni készek.

Felsorolandók, illetőleg igazolandók a folyamodásban a pályázó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleges tanulmányai, az általa elnyert kiüntetések és végül az ösztöndij elnyerése esetén teendő utazási irányja részletesen megjelölve valamint az is, vajjon az illető a katonai kötelezettségének eleget tette-e már és vajjon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmazása, esetleg valamely külföldi szakiskolába leendő felvétele. A folyamodónak kötelezettséget kell vállalnia aziránt, hogy az ösztöndij különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába és külföldön szerzett ismereteit itt fogja érvényesíteni. Azok, kik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndijra nem számíthatnak. Az ösztöndij esetleges elnyerése esetén kiskorukért atyjuk, vagy gyámjuknak kell jót állniok a fenti kötelezettség betartása tekintetében.

A pályázatok folyó évi július hó 15-ig küldendők be a szegedi kereskedelmi és iparkamarához a kereskedelemügyi miniszter urra címzve.

Színház.

Hálókoecik ellenőre

ez a vérbeli francia bohózat telve fejetejére állított helyzet komikummal, kacagtatta meg azt a nem nagy számú publikumot, amely tegnap este a színházba volt. Az előadás nem tartozott a legjobbak közé. Sok helyütt vonatott volt, a játék menete nem volt oly gyors ütemű, mint amelyet az ilyen francia bohózatok megkívánnak. Az egyes szereplők közül egyik-másik a szerepét sem tudta jól és így a sugónak túlságosan nagy szerep jutott.

László, Tallián és Horvath azonban jók voltak és a közönség elég jól is mulatott, mert így is sikerült a helyzet komikumát kellő módon kiaknázni.

A Leányvásár

a Király-színház mult szezonjának ez a nagy sikerű sláger darabja kerül bemutatóra holnap, szombaton és holnapután vasárnap este. Az előadásra a társulat teljesen el van készülve és megvagyunk győződve, hogy a bajai közönségnek is tetszeni fog ez a pompás operett.

Hit és haza

hétfőn végre egy igazi, remekül megírt drámai bemutatója lesz a szintársulatnak. Egy szenzációs-sikerű német népdramát mutatnak be Kremerérek hétfőn. Aki a fővárosi lapok színházi rovatát figyelemmel kíséri az még emlékezhetik arra az óriási sikerre, amelyet ez a nagyhatású dráma ért el a budapesti bemutatója alkalmából. A budapesti közönség előbb magyar nyelven élvezte ezt a népdramáté utóbb pedig a Budapesten vendégszereplő német színészek mutatták be szintén nagy siker mellett.

A bajai bemutatóra már napok óta készül a társulat. Jó szerephez jut a Hit és haza bemutatója alkalmával Halasi Mariska, László Gyula és a drámai személyzet többi tagja is.

A színház műsora

Szombat délután: Iglói diákok.
 „ este: Leányvásár. Először.
 Vasárnap délután: Muzsikus leány.
 „ este: Leányvásár. Másodszor.

TELEFONHIREK.

Bpest, 1912. június 28.

A politikai helyzet.

Békülni akar a munkapárt.

Munkapárti oldalról békülekény hangok hallatszanak. Az országgyűlési többség hajlandó a békekísérletekre. Azonban a véderőjavaslatok dolgát már nem csinálják vissza, míg a házszabály kérdésében hajlandók a megegyezés alapját keresni.

Ami Tisza és Lukács távozását illeti, Tisza távozása nem ütközik nehézségbe

de Lukács László tovább is a kibontakozás központjában marad — szerintük. Remélik, hogy Lukács László őszre olyan demokratikus választói jogi javaslatot terjeszt a Ház elé, amely a legszélsőbb ellenzékét is kibékíti. Beszélnek arról is, hogy az egyik alelnöki állást átengednék az ellenzéknek és helyet juttatnának az ellenzéknek a főispáni karban is. Szóval a munkapárt úgy tesz, mintha keresné a megegyezést.

Kovács Gyula

felfolyamodásával foglalkozott ma zárt ülésen a tábla tanácsa. A felfolyamodást elutasították és így Kovács tovább is előzetes letartóztatásban marad

Az alezredes lánya

Munkácson a hadtestparancsnok tiszteletére bankett volt, amely alkalommal a hadtestparancsnok megsértette Hirtl alezredest. Amikor ezt az alezredes lánya meghalotta, berontott a bankett terembe és arcul ütötte a hadtestparancsnokot.

Az anyja becsületéért

Szatmáron egy iskolás fiu a robogó vonat elé vetette magát. A szerencsétlen fiu a vonat kerekei alatt meghalt. Az öngyilkosságot azért követte el, mert amig az apja Amerikában dolgozott, addig anyja viszonyt kezdett egy legénynyel és azzal közös háztartásban élt.

NAPIHIREK.

Munkás multság. A bajai «Munkás-Orthon»-ban összpontosított szakszervezeti munkások 1912. évi június hó 29-én (Péter-Pál napján) a Munkás-Orthonban elsőrendű cigányzenekar közreműködése mellett kedélyes műsorral és világpóstával egybekötött táncvigalmat rendeznek. Belépő-díj személyenkint 34 fillér. (Gardedam a felét fizeti) Jegyek csak az esti pénztárnál válthatók. — A férfiak tartoznak a «Belépő-jegyet» feltűnően viselni. — Azok, akik netán tévedésből meghívót nem kaptak, de erre igényt tartanak, forduljanak e célból a rendezőséghez. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk.

Az ipartestület színháza. Az ipartestület amint értesülünk, ebben az esztendőben hozzáfog a nagyterem kibővítési munkálataihoz. Ha az ipartestület nagyterme meglesz építve, akkor egyidőre meglesz oldva a színházkérdés is, mert karzattal, páhollyal és meneteles nözötérrel tervezik a teremkibővítést.

Felvétel a D. M. K. E. szegedi nevelőintézetébe. A D. M. K. E. szegedi nevelőintézetébe a jövő iskolai évre 200 növendék

Kékkő, rézkénpor, kénmáj és raffiahanes

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban. ::

Rézkénporló,

szabadalmazott

(Napjegyű.)

PERMETEZŐ

kivehető szélkázánál, tökéletes berendezéssel, Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű.

Mindennemű permetező alkatrészek kaphatók

DRESCHER GYULA vaskereskedésében BAJÁN.

ket vesznek föl. Az ellátási díj 450 korona, azonkívül minden növendék 40 korona felvételi díjat fizet. Felvételt nyújthatnak közep-, felsőkereskedelmi, felső ipar-, polgári iskolai és tanítóképzőintézeti növendékek. A felvételi kérvények július 15-ig a nevelő-intézet igazgatóságánál nyújthatók be. A kérvényhez melléklendő: 1. a legutolsó iskolai bizonyítvány, 2. születési bizonyítvány, 3. egészségi bizonyítvány, 4. oltási, illetve újraoltási bizonyítvány. A nevelő-intézet a város legszebb részén van s a modern pedagógiai és közegészségügyi követelményeknek megfelelően van építve és berendezve. A növendékek erkölcsi nevelésére és tanulmányaira az igazgató mellett öt tanulmányi felügyelő (középszkolai tanárjelölt) ügyel fel. Tájékoztatót készséggel küld az igazgatóság. (Cím: D. M. K. E. nevelő-intézete, Szeged.)

A népfürdő megnyitása dolgában a rendőrség a következő hirdményt teszi közzé: A városi ingyenes népfürdőnek közhasználatba lett átadása alkalmából szükségesnek tartom értesíteni a város közönségét, hogy ezután a szabadban fürdeni tilos, kivételt képeznek a magán uszoda látogatói, kik uszómesteri felügyelet mellett, versenyre, a szabadban, ezután is gyakorolhatnak. Figyelmeztetem továbbá a város közönségét, hogy lóusztató helyül a Szeremtei-utcában levő Kollár féle mész és fatelep után következő Sugovicának »Lóusztató-helye« felírással ellátott táblákkal jelölt része áll az érdekeltek rendelkezésére és hogy ezen kívül másutt, a Sugovicában lovat usztatni nem szabad.

FODOR KÁROLY,
szerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Eladó.

Új berendezkedés miatt eladó a Központi Szállodában három **billiárd asztal** és az összes **gázluszter.**

Zweig Mór

a Központi-Szálloda tulajdonosa.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

A Latinovits János hagyatékához tartozó **ház 19-ed része** szabad kézből **eladó.** Bővebb felvilágosítást ad Komlóssy Gyula, Bács-Bokod.

Egy 4 szobás
utcai lakás, istálló, kocsifélszerrel kiadó — **Megtudható:**
Erzsébet királyné-u. 17. sz.

Egy jó házból való **fiu**

tanulóul

felvétetik

Stampfl Jenő

fűszerüzletében.

HINTÓ

négyülékes, igen könnyű, új tengelyekkel, egyébként is kifogástalan karban, **eladó.**

Bővebb felvilágosítás

ifj. Wagner Antalnál nyerhető.

Tanuló-leányok

felvételnék **Wiesel Juliska** női divattermében Szent István-tér.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd--jeggyel
valódi.

☞ Kapható minden fűszerüzletben. ☜

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

1/4 kilo **Diadal** pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.

1/4 kilo **Salon Diadal** pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.

1/4 kilo **Elite Diadal** pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

ALLANDÓ

BUTORKIÁLLITÁS

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű *fa- és kárpitos-butorait* meglepő kedvezményes ár és fizetési feltételek mellett. ☛ Diszítésekét és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi ☛ Telefonszám 84.

A mesterdálnok ...

Czipőm szép és tökéletes,
Penne járni élvezetes,
Mert ha czipőt szegzek, varrok.
Rajt' van

KAUCSUK-SAROK.

Egy a **magyar és német gép- és gyors írásban** jártas írodista hölgy, vagy fiatal ember, azonnali belépésre kerestetik. Kezdő fizetés havonta 100 korona. — Schlésinger Gyula Fia, **Székely Leó** vasnagyszerkedő

Kellő iskolai képzettséggel bíró ifjú

t a n u l ó u l

felvétetik

IFJ. WAGNER ANTAL

könyv-, zenemű- és papírkereskedésében
BAJÁN.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézeté

(Drescher Gyula-féle házban)
elsőrendű feltételek mellett nyújt

! j e l z á l o g k ö l c s ö n ö k e t !

feltekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Ha „FORHIN“-nal permetez

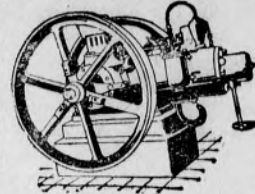

- I - SZÖT** kevesebb a gond,
- II - SZÖT** kevesebb a munka,
- III - SZÖT** kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN” a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban! Nagyon erősen tapad a nedves levelekre is! Bármily harmadnál permetezhet vele! Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Kérjen ingyen és bérletve leírást a FORHIN gyártól, Budapest, VI., Váci-ut 93 sz.

CLIMAX

versolajmotorok és lokomobilok 3-70 P.
Magasnyomású nyersolajmotorok 16-150 ló-
:: orólóg ::

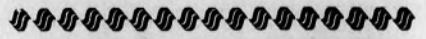

legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemeltetést biztosítják. Üzemkölség 1 órára 1-2 fill. Állandóan zavartalan üzem! — Pénzügyőri felügyelet nélkül! Egy szerű kezelés! Sok száz gépüzemben!

Költségvetések és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa

betéti társaság motorgyári fióktelepe
BUDAPEST, VI., Váci-körút 59/a.

SALVATOR

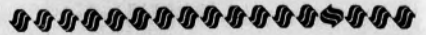
GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

Kátrány, carbolineum. fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben I kg. 80 fillér.

Mosható. ➡

➡ Tartós és nem ragad. ➡

➡ Mosható.